

Elefanten

Medlemsblad för Furuvijsbarnens Veteranförening

Dec 1990

Till minne av Bodo West

Det är mitt i natten. Fredagen den 23 november är bara några minuter gammal och jag har satt mig ner för att skriva om Bodo, min och alla Furuvijsbarnas alldeles egen pappa. Det var så lätt att skriva om honom så länge han levde, det gick som en dans. Bodo stod ju för glädjen och lusten i själva livet. Han var den sanne idealisten! Han levde som han lärde. Sådana människor får man leta efter! Hur jag än letar så hittar jag inte hans jämlike. Bodo stod i en klass för sig.

Sedan jag fick beskedet om Bodos död och blivit ombedd att teckna en minnesbild av honom har jag förgäves suttit vid skrivmaskinen. Jag som alltid brukar finna orden (det är mitt yrke att klara sådant) kan för en gångs skull inte skriva. Det känns tomt, tomt och ensamt.

Jag och många Furuvijsbarn är just idag på väg för att få ta ett sista farväl av Bodo vid begravningsguds tjänsten i Betlehems kyrkan i Gävle. Allt är som en ond dröm; Bodo finns inte mer. Det kan bara inte vara så! Det är inte så, tänker jag och sätter mig på tåget norrut, hem mot Gävle. Bodo är som Joe Hill, en annan Gävlegrabb, som efter sin död kallades "Mannen som aldrig kan dö". Precis så är det med Bodo, han kan inte dö. Joe Hill lämnade Gävle och for till Amerika. Bodo West lämnade under andra världskriget Ungern och fick ett nytt hem i Sverige. Här blev han mer blå-gul än de flesta svenskar.

Bodos budskap känner vi alla, var och en inom oss. Han hade alltid något över till oss alla. Det vet vi Furuviks barn. Personligen förstod jag det första gången lång tid efter mina år i Furuvik. Det var sommaren 1980 när jag som reporter på Arbetarbladet fick den hedervärda uppgiften att åka ut till Furuvik och tala minnen med barnens ledare inför premiären. Det mötet kom att bli ett vägskaal i mitt liv.

Plötsligt på scenen bredvid Bodo stod tiden still, jag kände mig upplyft som av en helig ande när Bodo berättade om Furuviks själ, om allvaret i leken, om alla barns lika betydelse oavsett roll. Plötsligt kände jag mig stolt, en stark och intensiv känsla av gemenskap. Här i Furuvik hade jag fått en fostran - en ryggrad som skulle vara till stor hjälp genom livet. Vi minns dem alla: Gösta Nygren, farbror Johan, tant Agnes, Emy Ågren, Curt Henriksson och Bodo. Alla gick de bort och länge var det bara Bodo kvar, han som varit med ända från början, den som kunde lära ut cirkuskonster som ingen annan. Bodo hade gått i en hård, rysk cirkusskola, berättade han vid mötet i Furuvik.

Nästa år skulle vi fira denna cirkuskonstnärs 80-årsdag tillsammans. Nu blir det inte så som vi tänkt. Vi får finna andra metoder att hylla honom. Hedra hans minne måste vi göra! Det är en självklar plikt för oss som Furuviks barn att föra vidare något av det cirkusliv Bodo gav oss.

Cirkus kunde Bodo tala om hur länge som helst. För honom var livet och cirkus detsamma, tror jag. Cirkus kom mycket tidigt att prägla hans liv. I Budapest fanns en gammal cirkus där Bodo som liten pojke träffade clownen Borus. Nio år gammal kom han hem och bad om lov att få börja i Borus cirkusskola. Rappon ville inte, cirkus var bara tingel-tangel och taskspeleri, fick Bodo höra. I smyg började Bodo att träna under överseende av en förstående mor. Det dröjde två år innan fadern upptäckte hemlighetsmakeriet. Far och son blev mycket osams, men det gick inte att stoppa Bodo som fått cirkusen i blodet. Han stannade på cirkusen mot faderns vilja. Vad Bodo fick lära sig var mångsidighet. Han fick pröva de flesta av cirkuslivets alla grenar. Han måste kunna det mesta för att ha chansen att hoppa in i något nummer när det blev en lucka.

Plötsligt ser jag Bodo framför mig. Jag ser hans ögon fyllas av tårar när han berättar om cirkusturnéer i Italien, England, Tyskland, Jugoslavien, Frankrike, Grekland, Turkiet och Spanien. Jag ser honom lära ut sina cirkuskonster, sträng och allvarlig. Vi hade alla stor respekt för honom. Om någon av oss misslyckades på scenen var han den förste att trösta och ta en i famn och att genast lära ut det som felats. Allt för att kunna stå på scenen och ge det bästa till publiken. Att ge god underhållning var det givna målet.

Bodo kom till Sverige under kriget när det var oroligt i Europa. Han var av judisk släkt och sökte en tillflyktsort. Meningen var att han skulle bosätta sig i Norge, men när tyskarna invaderade var Bodo tursamt nog i Sverige på China varitén. Han vågade inte resa vidare. På så vis kom det sig att Bodo var med och startade cirkusen i Furwik. Första spelet "Tusen och en natt" visades sommaren 1942 med besläjade danserskor, sångare, trollkarlar, jaktrier, svärdsbrukare, Ali Baba och hans skäggiga rövare samt akrobater.

Mycket folk samlades i Furwik under krigsåren. Hlt kom inte bara hästdressörer utan också de som hade nummer med björnar, elefanter och tigrar. Spelen i Furwik blev allt mer kända och man gästspelade i Stockholm och Göteborg. Furwiksparkens direktör, Gösta Nygren, var mycket road av cirkus och bildade en turnerade ungdomscirkus som hade premiär den 26 april 1947 på Fisktorget i Gävle. I ett tält som rymde ett par tusen människor visades föreställningen "Kosackerna". "Akrobaterna var av högsta internationella proffsklass" skrev Norrlands-Posten och påpekade att "den ryska stilen, som vi känner igen från ett av Furviksbarnens tidigare program, hålla konsekvent hela föreställningen igenom". Den stilen hade naturligtvis Bodo lärt ut.

Det känns skönt att påminna om Bodos storhetstid en dag som denna. Låt oss aldrig glömma den! Låt oss heller aldrig glömma hur Bodo, som hedersmedlem i svenska cirkusakademien, gick i spetsen för att få liv i cirkusen sedan barnavårdsnämnden i mitten av 50-talet satt stopp för "barnarbete" på somrarna. Gudskelov hann han få se cirkusen leva igen! Sommarens föreställning under ledning av dottern Nina är den bästa sedan barnavårdsnämnden lade näsan i blöt.

I början av januari i år fick Bodo cancer i magen och opererades. Bodo fortsatte att leva som vanligt, solade gärna och och simmade varje dag sina 500 meter, delvis ovetande om sin sjukdom. I augusti fick han våldiga smärtor i magen igen. Nu gick det inte att dölja sanningen för honom. Nu beslutade familjen att göra en sista resa tillsammans med honom till Budapest. Bodo somnade in för gott klockan tre på lördagseftermiddagen den 15 november på Söderålls sjukhus. Vid hans sida fanns fru Gun och deras barn Peter, Margret och Nina.

Vid begravningen ska Gittan och Pyret sjunga tant Agnes sång "Flyende dag", Agneta Svedlund "För en clown" och Yngve spelar. Meditation hålls av Nils Lindberg och vidare sjunger Lise-Lotte Edman "Vi ses igen". Bodos akrobater från storhetstiden bär kistan: Egon, Nenne, Olle m fl. Predikan hålls av Elsie Johnsson och begravningen blir ljus i Bodos anda. Fru Gun kommer inte att vara svartklädd, Bodo tyckte inte om henne i svart. Barnen finns med, barnbarnen och alla vi andra barn, Furviksbarnen.

Akrobaten och clownen är död. Bodo gestaltade båda och mycket mer. Han kunde lära ut sina konster. Bodo var en skicklig akrobat som blev en lika skicklig clown, en clown som genom kroppspråket kunde tala, forma allvaret till skratt och sorg till glädje. Det är en konst, en svår konst. Bodo behärskade den. Han visste att längst in i clownens breda skratt finns ett stort allvar. Därför är det så befriande att skratta åt en skön clowns konst. Som den clown han var, ville Bodo locka fram det ljusa hos oss, se smärtan vilka undan för ett leende.

Den som får sammanfatta minnesbilden av Bodo blir ett av hans barnbarn, 7-årige Jonas. När hans morfar dött ville han inte höra den vanliga godnattsagan, utan höra berättas om morfar. Det gjorde mormor gärna. Dagen därpå, när man skulle förklara att morfar var död, svarade Jonas: "Morfar var inte, han är".

Bättre kan det inte sägas. Det räcker inte med att säga tack, men jag gör det ändå. Tack Bodo!

Annica Öhman.